

A TENGERPART

NAPILAP.

VI évfolyam.

FIUME, kedd, 1909. január 26.

19. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Viale dell' Ospedale, Warzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos pillit sorja 40 fillér.

A város 1909. évi költségvetése.

Közel félmillió deficit.

A városi képviselőtestület valószínűleg már e heti ülésében kezdi tárgyalni a város 1909-iki költségvetését. A rappresentanzának a statutum értelmében legkésőbb október havában tehát közel négy hónappal ezelőtt kellett volna az idei költségvetést letárgyalni, de miután az autonompárt dicső uralma alatt a városi pénzügyi egyensulya teljesen megbomlott és a folyó évi költségvetés nem kevesebb mint 400 ezer korona hiányt mutat fel, hónapokig azon kellett a bizottságnak töprengenie, hogy a deficitet valahogy eltüntesse.

Több havi munkának eredményeképp most a következő kiadási tételek törlesztését határozta el: Városi tisztviselők fizetésrendezése 50,000 kor. — Kertek fenntartása 3000 kor. — Utcatisztítás és fertőtlenítés 5180 kor. — Rendőrség 11,150 kor. — Mentőállomás 1180 kor. — Szegények háza 10,500 kor. — Nyugdíjak 4000 kor. — Városi zenekar 3000 korona. — Óvodák: 9000 kor. — Tanítónők fizetésrendezése 31,600 kor. — Olasz középiskola 20,000 kor. — Tornaterem 10,000 kor. — Csemetefedés 34,800 kor. — A Zvir forrás földrétegeinek megvizsgálása 5000 kor. — Menedékház 18,200 kor. — A Via Salita rendezése 5300 kor. — Új utcatervek, történelmi tanulmányok, előreláthatatlanok stb.-ből 6500 kor. Összesen 248,410 korona.

Ezzel szemben a bevételeknél a fogyasztási adóknál várható bevételeket 50,000 koronával emelték, úgy hogy összesen 300 ezer korona hiányt sikerült ily módon eltüntetni. Hogy mily eszközökkel, azt a törölt tételek áttekintése mutatja. A szegényektől, a hajléktalanoktól és a mentő állomástól megvontak több mint 30 ezer koronát. Az utcatisztításnak és a fertőtlenítésnek köztisztviselési és egészségügyi szempontból fontos tételét 5180 koronával csökkentették. A Zvir forrásnak az utóbbi évek tífuszjárványai következtében szükségessé vált befödését, valamint a forrás földrétegeinek megvizsgálását, melyet az esőzések után tapasztalt botrányos vízvezetési iszapviz tett szükségessé, szintén törölték. A törvény világos intézkedése dacára több évi szolgálat után sem véglegesített tanítónők ismét elesnek a nekik jogosan kijáró 31,600 koronányi fizetésemeléstől és a rendőrségnek minden tekintetben türelmetlen szolgálatában sem áll be javulás a 11,150 korona törlése következtében.

A bizottság az így „helyesbített” költségvetéshez magyarázó jelentést is ad be a rappresentanzához, melyben hangoztatja, hogy a józan takarékoság terére kellene már lépni, mert a városított közművek jövedelmezősége csak ezután fog kialakulni, a községi pótdótot pedig most nem lehet felemelni, mivel ezt a fegyvert tartogatni kell a felveendő 20 milliós

kölcsön kamatterhének fedezésére, amely évi egy millió koronát fog kitenni. (Tehát még nagyobb lesz a deficit és az autonóm gazdálkodás levét az adót fizető nép fogja meginni. — A szerk.)

A bevételekre nézve azt hangoztatja a jelentés, hogy a tételek a lehető legmaximálisan vannak előirányozva, s hogy az esetre, ha a tényleges bevételek az előirányzatot mégis felülmúlnák, a többletből esetleg jut még pénz az olasz középiskolákra (— az uraknak ez fontosabb a szegények és hajléktalanok dolgánál —), a városi tisztviselők fizetésrendezése és a községi tanítónők illetményeinek kiegészítésére.

Kíváncsiak vagyunk mindezek után, hogy a kormány mikor fogja végre erőlyesen megfogni ennek az autonóm gazdálkodásnak a gyepelőjét. De azt is méltán kérdezheti mindenki, hogy az adott viszonyok között, ki is fog ennek a tönk szélén álló, csak a nagy-olasz politikával törődő városnak husz millió koronát kölcsönözni.

— **Ankét az ipartörvény revíziójáról.** Megemlékeztünk annakidején arról, hogy Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter a szakegyesületek egyező óhajának engedve, elhalasztotta azt az ankétot, melyet az új ipartörvénytervezet megvitatására még a múlt őszszel hívott egybe. Mint most értesülünk, az ankét március 18-tól kezdődőleg tartják meg a kereskedelmi minisztériumban. A közbeeső időt a minisztérium igen jól használta föl. A már beérkezett vélemények alapján Szerényi József államtitkár utasítására az előző tervezet óriási anyagából hét külön törvényjavaslatot csináltak s már ezek a külön törvénytervezetek kerülnek az ankét elé. Ez a hét ipari törvény a következő: 1. Az ipartörvény. 2. Az iparoktatási törvény. 3. A munkaviszonyokról és a munkásvédelemről szóló törvény. 4. A sztrájkokról és békéltetésről szóló törvény. 5. Az ipari szervezetekről szóló törvény. 6. A bíraskodásról szóló törvény. 7. A kollektív szerződésről szóló törvény.

Előzőleg természetesen az új szövegezést és beérkezett véleményeket a minisztérium közli az érdekeltekkel, úgy, hogy azok az ipartörvénynek március 18-án kezdődő tárgyalására fölkeszülhessenek.

— **Csóke Ferenc államtitkár.** Szalay Péter kereskedelemügyi miniszteri második államtitkár és posta-távíró elnökgazdátó-helyébe a király — mint beavatott forrásból értesülünk — Foilért Karoly posta-távíró főigazgatót és elnökhelyettest nevezte ki s e kinevezés a hivatalos lap legközelebbi számában jelenik meg. Ezzel kapcsolatban örömmel adunk hírt arról is, hogy a kereskedelemügyi minisztérium második államtitkára, ároktói Csóke Ferenc miniszteri tanácsos, az elnöki osztály főnöke lesz, akit az adminisztratív ügyek vezetésével fog megbízni Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter. Mindkét kinevezés érhető örömet kelt a tisztviselők körében, mert egyaránt érdemes a közpályán megbecsülhetetlen szolgálatokat tett férfiú és főleg tisztviselő érdemeinek elismerését jelenti. Különösen áll ez Csóke Ferencre, aki azelőtt a vasuti szakosztály élén is állott és a fiumei tengerészeti hatóság főnöki minőségében

ben nagyban hozzájárult ahhoz, hogy Fiumében a magyar államiság eszméje szembetűnően domborodott ki a nagy külföld előtt is.

— **Károlyváros megrendszabályozása.** Zágrábból jelentik nekünk: Az országos kormány most másodszor oszlatta föl a károlyvárosi község tanácsot a Zavinec Miklós járásfőnököt kormánybiztossá nevezte ki. A károlyvárosi község tanácsot ezelőtt néhány hónappal oszlatták föl először, amikor a koalíció nagy botrányt csinált, mert Banjavcsics polgármester a bánt fogadta. A legutóbbi község tanács választásánál Banjavcsics hívei többséget nyertek ugyan, de ez a többség nem volt elég arra, hogy a polgármester megválasztását keresztül vigyék s ezért történt a község tanács ismételt fölösztalása.

— **(A felségáruló szerbek.)** Zágrábból jelentik nekünk: A felségárulással vádolt szerbek ellen való vádindítvány közzététele óta a Starcevic-párt vezetési naponként kapnak fenyegető leveleket, a melyekben a vádlottak rokonai, kijelentik, hogy a Starcevic-párt emberein boszút fognak állni. A szerbbarát haladópart lapja, a Pokret, Frank Józsefet Shyloknak nevezi, a ki vért szomjuzik és minden áron azt akarja, hogy a vádlottakat fölakasszák s azzal fenyegeti, hogy agyon fogják ütni, ha csak egyetlen szerbet is halálra ítélnék. Frank ezekre a támadásokra felel a lapjában s a többi közt ezt mondja:

A szerbek fenyegetése hidegen hagyja monarkiánkat; a szerbek fenyegetése a horvát eszme harcosait nem fogja eltéríteni kötelességük teljesítésétől; azoknak, akik agyonütéssel fenyegetnek, azt felelem: Jöjjetek és próbáljátok meg!

A Starcevic-párt vezérének egyik fia, Frank Iván dr. ügyvéd nyílt levelet intézett Lorkovicshoz, a haladópart vezéréhez, a melyben azzal fenyegetőzik, hogy ha atyja ellen csak a legkisebb merényletet mernék elkövetni, akkor Lorkovicsot, mint a merénylet értelemi szerzőjét, le fogja puffantani, mint egy kutyát.

UJDONSÁGOK.

— **Házasság.** Stern Olga és Mann Sándor fiumei lakosok február 9-én déli 12 órakor tartják esküvőjüket a via degli Orti 3. alatt lévő házukban.

— **Álarcos bál a Comunale színházban.** Vasárnap este tartotta a színház vezetősége az idei farsang második nagy álarcosbálját. Az álarcosok parkjában ezuttal kevesebb szín és lanyhább hangulat volt. A páholyok is csak félig teltek meg. Kétségtelen, hogy a Comunale álarcosbáljainak közönségét jórészen a napok óta tartó igen heves borával szaturált szibériai időjárás tartotta vissza a bálba menteltől.

— **A „Szabad Lyceum” estélye.** Ma este félhétől félnyolc óráig a „Szabad Lyceum” az állami felsőleányiskola felolvasó termében estély tart, amelyen Garády Viktor író, „A halak élete” czímen tart felolvasást.

— **Messina — szabadkikötő.** Miközben Messinában a romok elhárításán dolgoznak, az olasz kormány Messina ujjáteremtésé tüzit ki céljául. Legalább erre vall az a körü-

mény, hogy Messinát már legközelebb harminc évi időtartamra szabad kikötőnek nyilvánítják. Ez az intézkedés nemcsak Messina ujjíteremtését, s nagy arányú fejlődését célozza s fontos nemcsak Messinára, hanem mindazon államokra nézve, amelyek a város pusztulása előtt élénk összeköttetésben állottak Délolaszország legnagyobb kikötőjével. Így Magyarország is jelentékeny forgalmat bonyolított le Messinával. Legfőbb kiviteli cikkünk a fa volt, déligyümölcs behozatalunk egy jelentékeny részét Messina szolgáltatta. A szabadkikötő helyreállításával tehát újra megindul a forgalmunk és különösen fakivitelünk nagyarányú fejlődése várható a jövőben annál is inkább, mivel az elpusztult városok ujjíteremtésénél nagy lesz a faszükséglet.

Hajóstársaságok hajójáratai. Az *Adria* magyar királyi tengerhajós részvénytársaság gőzöseitől a következő távirati jelentések érkeztek: Az „*Adria*” az erős bóra miatt Trieszt előtt horgonyozik. „*Andrássy*” január 21-én elindult Kataniából Fiume és Triesztbe. „*Arad*” január 18-ika óta rakodik Kataniában Palermo és Rouen részére. „*Árpád*” javítás alatt van Triesztben. „*Balaton*” január 15-ike óta kirak Triesztben. „*Báró Fejérváry*” január 19-én elhaladt Gibraltár mellett Velence felé. „*Baross*” január 21-én elindult Sebenicoból Malta, Stax és Rouenba. „*Báthori*” Palermóban rakodik London részére. „*B. Kemény*” január 18-ika óta rakodik Szantoszban Trieszt és Fiume részére. „*Buda II.*” december 28-ika óta kirak Kataniában (Magsérült). „*Karola*” Malta és Szirakuza között közlekedik. „*Deák*” január 14-én elindult Methyliből Fiuméba. „*Duna*” január 13-ika óta kirak Velencében. „*Jókai*” január 19-ike óta kirak Gibraltárban, uton Tanger, Lisszabon, Leixoes és Glasgow felé. „*Kálmán király*” január 19-én elindult Valenciából London, Grimsby és Leithbe. „*Kassa*” január 19-én elindult Bariból Marseille és Spanyolország felé A vonalon. „*Kolozsvár*” január 21-én elindult Bordeauxból Swanseába. „*Lederer Sándor*” január 21-én elindult Valenciából hazafelé A vonalon. „*Matlekovits*” január 19-ike óta kirak Cetheben. „*Mátyás király*” Fiumében rakodik Marseille és Spanyolország felé A vonalon. „*Nagy Lajos*” Palermóban rakodik Trieszt és Fiume részére. „*Rákóczi*” Nápolyban rakodik hazafelé A vonalon. „*Stefánia*” január 21-én elindult Gravosából Malta, Catania, Nápoly, Livorno, Genua, Barcelona és Braziliába. „*Szapáry*” Kataniában rakodik Trieszt és Fiume számára. „*Széchenyi*” január 21-ike óta rakodik Triesztben Tunisz, Algir, Gibraltár, Tanger és Bordeaux részére. „*Szeged*” január 13-án elindult Maltából Rotterdam és Antwerpenbe. „*Szél Kálmán*” január 17-én elhaladt Gibraltár mellett Kardiff felé. „*Szent László*” kirak Gioja Taureban uton Marseille felé B vonalon. „*Tibor*” január 15-én elindult Glasgowlól Malta, Velence, Trieszt és Fiuméba. „*Tisza*” Genuában rakodik hazafelé B vonalon. „*Zichy*” január 16-án elindult Velencéből Oran és Algirba. „*Zrinyi*” január 22-én elindult Porto-Maurizioból Marseille és Spanyolország felé.

Magyar Keleti Tengerhajós Részvénytársaság hajói közül „*Attila*” Hullból Bahía, Blanca felé, „*Gróf Tisza István*” Velencéből Barryba, „*Hieronimi*” Horsensből Newcastleba indult el, „*József Ágost főherceg*” Barryban rakodik Alexandria részére. „*Kelet*” elindult Tarrantból Konstantinápoly felé. „*Kossuth*” Bahía-Blankában rakodik. „*Órsova*” kiindult Dunstonból (Tyne) Fiume felé. „*Nádor*” Dánia felé való útjában Konstantinápolyt, „*Turul*” Barry felé való útjában Maltát érintette.

Az *Atlantica* tengerhajózási részvénytársaság hajóinak mozdulatairól a következő híreket közöljük: A „*Magyarország*” gőzhajó Newportból Fiuméba indult. A „*Kossuth Ferenc*” gőzhajó Fiumében rakodik ki. A „*Szterényi*” gőzhajó Newportból Fiuméba indult. A „*Morawitz*” gőzhajó Rotterdamból Newportba indult. „*Pollacsek*” gőzhajó Newportból Fiuméba indult. Az „*Atlantica*” bérelt hajóiról a következő híreket kaptuk: Az „*Empress*” gőzhajó Hullból Fiuméba indult. A „*Vera*” gőzhajó szombaton indul Hullból Fiuméba. A „*Dartmoor*” gőzhajó Hullból Fiuméba indult. A „*Muriel Coverdale*” gőzhajó Hullban esedékes Fiuméba rakodandó. A „*Duke of York*” Hullból Fiuméba indult. A „*Meridian*” gőzhajó Hullban esedékes Fiuméba rakodandó.

— Egy magánhivatalnok súlyos balesete. Harrasin Vencel 60 éves helybeli magánhivatalnok tegnapelőtt délután a szabad kikötőben két mozgásban levő vasuti kocsi között akart a vágányokon keresztülmenni, de szerencsétlenségére elesett s az egyik kocsi összenyomta, úgy hogy a mellén és bordáin súlyosan megsebesült. A mentők saját kívánására a lakására szállították.

— A **Fiumei Magyar Olajipar r.-t. teljes működésben.** Ismeretes, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank támogatásával az 1907. évben megalakult a Fiumei Magyar Olajipar Részvénytársaság két millió korona alaptőkével. Ez a vállalat — a mely a legnagyobb efajta vállalatok egyike az országban, ezideig csak félerővel dolgozott, amennyiben a berendezését, amelyek a technika modern vívmányainak minden kellékét magában foglalja, ez ideig még nem készítették el. A gyár teljes üzembe helyezése azonban most már annyira haladt, hogy — amint értesülünk — Szterényi József kereskedelmi államtitkár február első napjaiban ünnepélyes keretben felavatja a gyárat, amely azután teljes erővel megkezdí működését.

— **Nagy összeütközés a kikötőben.** A fiumei réshivatal jelentése szerint az „*Empress*” nevű angol gőzös, mely tegnap érkezett Cardiffból nagyobb szénrakománnyal a Baross-móió hullamagátjánál nekiment az „*Il Vittorioso*” nevű olasz vitorlásnak, melyet elsüllyesztett.

— **A bojkott.** A török kikötőkől érkezett egybehangzó jelentések szerint a bojkott befejezését az osztrák Lloyd-társaság hajói ellen holnapra várják, amikor a bojkott egészen bizonyosan megszűnik. A bojkott-bizottság állítólag kijelentette, hogy a mozgalom megszüntetését a bárkatulajdonosok és a teherhordók ahoz a feltételhez kötik, hogy az Ausztria-Magyarország által a Bosznia-Hercegovinában fekvő állami birtokok megváltása fejében a portának fizetendő összegből ők is részesedjenek.

A prevesai osztrák-magyar konzul panaszt tett a hatóságnál, hogy egy Lloyd-gőzöst még mindig bojkottálnak és a megegyezés ellenére s.m. lehet rakományát partra szállíttatni.

A bojkott megszüntetése tárgyában Konstantinápolyból a következő tudósítást kaptuk:

A tehervivők főnökei és a kirakóhajók tulajdonosai tegnap kijelentették a bojkottsindikátusnak, hogy mindaddig, amíg az osztrák-magyar-török megegyezés hivatalosan publikálva nincs, nem szüntetik meg a bojkottot. Az „*Ikdam*” jelenti, hogy a bojkottsindikátus tegnap a belügyminiszternek arra a kérdésre, vajon lehetséges-e a bojkottot gyengíteni, azt felelte, hogy ez lehetséges. Az „*Ikdam*” a tehervivők főnökének levelét teszi közzé, amelyben az közli, hogy tegnap a vámhivatalba hívták, ahol tudatták vele, hogy a bojkott megszünt és a tehervivőknek is meg kell azt szüntetniök. A levélíró kijenti, hogy miután megesküdtünk, hogy osztrák áruhoz nem nyulunk mindaddig, amíg a lapok nem közölnek hivatalos nyilatkozatot, amely világosan megmondja, hogy a jegyzőkönyvet, melyet a porta alá fog irni, a kamara elfogadta és ezért a bojkott megszüntetendő, nem merjük eskünket megszegni és a felelősséget az egész nemzet előtt magunkra vállalni. A levél tartalma jellemzi a bojkott intézőit és mutatja, hogy a bojkott megszüntetésére az egész birodalomhoz intézett hivatalos felhívás szükséges.

— **A kereskedelmi kormány és a közlekedési vállalatok szerződése.** Az új iparfejlesztési törvény elrendeli, hogy a közlekedési és államsegélyben részesülő más vállalatok kötelesek szállítási és egyéb szerződéseiket záros határidőn belül a kereskedelmi muzeumnál bemutatni.

Ezt abból a célból vették fel a törvénybe, hogy elbírálhassák, magyar cégek szállítanak-e a vállalatoknak, illetőleg ilyenekkel szerződik-e a vállalat egyes munkálatok teljesítésére.

A kereskedelmi miniszter azt tapasztalta, hogy ezt a intézkedést nem tartják be a vállalatok s e végből legutóbbi rendeletet küldött az összes közlekedési vállalatokhoz. A 84957/Vl. C. 908. jelzésű rendelet, amely nem került nyilvánosságra, szösz szerint a következő:

Körrendelet a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőség felügyelete és ellenőrzése alatt álló összes hazai közlekedési vállalatoknak, valamint a szerződéseik, illetve a tengeri szabadhajózásról szóló 1907. évi VI. t. c. alapján az állam által engedélyezett vagy támogatott és egyéb tengerhajózási vállalatoknak. Az 1907. évi III. törvénycikk második fejezetének végrehajtása tárgyában 1907. évi július hó 6-án 55.800 szám alatt kiadott utasítás 19. pontja értelmében a hivatkozott utasítás 3. paragrafusában felsorolt összes vállalatok az 5000 korona vagy annál nagyobb összértékű vagy évi értékű ipari szállítás vagy munkálatra (építkezésekre vagy egyéb ipari munkálatokra) vonatkozólag a multban kötött és az 1909. év január 1-én még érvényben leendő szerződéseknek, kötleveinek, alkuuegyezménynek, elfogadási záradékkal ellátott ajánlatnak és általában szerződéses ügyletet tartalmazó bármind formában kiállított okirat, illetve kereskedelmi ügyiratnak egy bélyegtelen másolati példányát, ha ez már eddig is meg nem történt volna, legkésőbb 1907. évi október hó 1-én, a jövőben kötetendő bármily értékű ipari szállítás vagy munkálatokra vonatkozó ily szerződéseknek egy bélyegtelen másolati példányát pedig az aláírástól, illetve s jóváhagyástól nyert értesüléstől számított legkésőbb 15 nap alatt, közvetlenül a m. kir. kereskedelmi muzeumhoz beküldeni kötelesek.

Mint hogy a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságától arról értesültem, hogy a fenti kötelezettségeknél a fent címzett vállalatok csak szórványosan tesznek eleget, felhívom az illető vállalatokat, miszerint a szóban levő kötelezettségeiknek, ha ez még eddig nem történt meg, haladéktalanul feleljenek meg. A miniszter helyett Szterényi államtitkár.

— **Abbazia vendégei.** A szomszédos Abbazia fürdőhelyre január 14-től 20-áig 289 új vendég érkezett, akikkel együtt január 20-án az összes vendégek száma 1385 volt.

— **A trieszti kikötő forgalmának hanyatlása.** A trieszti kereskedelmi és iparkamara legutóbb tartott ülésén az elnök azt a sajnálatos tényt konstataálta, hogy az elmúlt évben Trieszt kereskedelmi forgalmánál visszaesés állott be. Nevezetesen az előző évvel szemben a vasuton való áruforgalomban a behozatalnál 25.000 t, a kivitelnél pedig 18.000 t csökkenés mutatkozik; míg a tengeri áruforgalomban a bevitel 110.000 t-val és a kivitel 30.000 t-val hanyatlott. Az elnök kiemelte, hogy a forgalom csökkenését főképpen a törökországi bojkott idézte elő. A trieszti kamara kártalanítási igényekkel lépett fel a kormány nyal szemben.

— **A kikötőből. Január 15-én. Érkezett:** „*Mar Adriatico*” spanyol gőzös Velencéből üresen; „*Andrássy*” magyar gőzös Marseilleből 16.500 láda narancscsal.

Indult: „*Coloniale*” olasz gőzös Cataniába 1100 tonna foszfáttal.

Távirat ◀▶ Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jan. 24. A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnökölt.

Justh az ülés elején bemutatja a törökparlament választát, amit a törökök a magyar képviselőház üdvözlétele küldtek.

Azután folytatják az adóreform tárgyalását, amelyhez

Baross János szólal fel először, ki egész hosszú beszédében Sándor Pállal polemizál, azután bejelenti, hogy a délvidéki svábok egy nagyobb köldöttsége kereste fel őt és átnyújtottak neki egy kérvényt, amelyben az adóre-

form javaslatnak törvényre emelését kéri.
Utána még **Surmin György, Roics Milán és Vlad Aurél** nemzetiségiek beszéltek a javaslat ellen. Ezzel az ülés véget ért.

Justh Gyula Bécsbe utazott.

BUDAPEST, jan. 25. A képviselőház ülése után Justh Gyula Bécsbe utazott. Elutazása előtt igen sok üdvözlő táviratot s egy budapesti üdvözlő levelet nyújtottak át neki, amiket több ezren aláírtak. Ezekben a táviratokban, mint az önálló nemzeti bank bajnokát üdvözlők és kitartást kívánnak a bécsi kihallgatására.

Óriási tűz a fővárosban.

BUDAPEST, jan. 25. A budapesti Szent-István társulat Szentkirályi utcai nagy kettős palotája ma dél óta ég. A tűz hirtelen ütött ki az egyik műhelyben s nagy riadalmat keltett a lakók között akik rémülve menekültek ki az utcára. A tüzet, amelynek oltásához a VIII. kerület tűzoltósága vonult ki, rengeteg néptömeg bámulja. A tüzet a nagy szél erősen élesíti.

Délután 1 órakor a hatalmas épület egész teteje leégett.

A tűzoltók óriási erőfeszítést tesznek a tűz lokalizálására, de az nagy erővel terjed tovább.

Délután fél 2 kor már égett az egész harmadik emelet, amelynek ablakkereteiből rémes lángnyelvek harapóznak tovább.

A padlásan nagy mennyiségű olaj- és papirkészlet is volt felhalmozva.

A tűz folyton tovább terjed.

Békeértekezlet a horvát koalícióban.

BUDAPEST, jan. 25. A horvát koalíció tagjai ma értekezletet tartanak, hogy megakadályozzák a koalíció szétbomlását s a horvátoknak a szerbektől való elszakadását.

Leégett kőolajfinomítógár.

BUDAPEST, jan. 24. Az elmúlt éj folyamán nagy tűz volt Orsován. A petróleumgyár paraffin raktára tüzet fogott, mely elharapódzott és az egész gyárat teljesen elhamvasztotta. Emberélet nem esett áldozatul. A tűz néhány munkásházat elpusztított. A kár egy és fél millió korona.

Zavargások Prágában.

PRÁGA, jan. 24. A prágai német diákokat, kik jelvényeiket kitűzve rendes vasárnapi sétájukra indultak a cseh diákok megtámadták ma, úgy, hogy a csendőrségnek kellett közbe lépnie. A csehek a csendőrséget fütytyel és kövekkel fogadták, mire a csendőrség szuronyrohammal felelt. A csendőrség ilyen való közbelépése leirhatatlan zavart okozott. Némelyek a földre buktak s a többiek keresztül futottak rajtuk s így sokan megsebesültek. A csehek ekkor „Éljen Szerbia” kiáltásokkal provokálták a csendőrséget, melynek segélyére két másik csapat is kivonult s ekkor a megerősített csendőrség a Graben felé lövésekkel zavarta el az ellenállókat. Huszonkét letartóztatás történt. A kormány sürgős rendeletet küldött, amelyben szigorú rendszabályok életbeléptetésével fenyegetőzik.

Leégett linoleumgyár.

TRIESZT, jan. 24. Ma éjjel itt nagy tűz pusztított. Az osztrák hitelintézet által alapított részvénytársaság tulajdonában levő linoleumgyár az éj folyamán kigyulladt. A hevesen fújó bóra miatt a tűz csakhamar az egész gyárban elterjedt. A tűzoltókhoz az összes tűzoltók kivonultak, de hajnali 4 órakor a Dreher-sörgyár tűzoltóit kellett segítségül hívni. A gyár teljesen leégett.

Ujabb földrengés.

RÓMA, jan. 25. Messinában és Kalabriában újabb erős földrengés volt. Ismét számos ház bedőlött és 117 újabb haltestet találtak az új romok között.

A bolgárok mozgósítanak.

SZÓFIA, jan. 24. Ma itt egy rendeletet bocsátottak ki, melyben a Stara Zagora 8-ik hadosztály tartalékában levő legénységet három heti gyakorlatra fegyverbe hívták. Ezzel a 8-ik hadosztály teljes hadi létszáma emelkedett.

A bolgár kormány e lépésre azért szánta magát, mert híre terjedt annak, hogy Törökország a határon Drinápoly területén mozgósít Törökországnak állítólag az a szándéka, hogy a határon két sztratégiai fontos helyet elfoglaljon. A bolgár miniszterelnök ez ügyben holnap egy interpellációra adandó válasz keretében fogja igazolni eljárását.

Telefon-számok:

Szerkesztőség 229

Nyomda 920

Minden a kihordás- vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Fogzás.

Ugyan adjatok a szenvedőnek SCOTT-féle Emulsiót és kíméljétek meg álmatlan éjszakától. A fogak minden fájdalom és bélbaj nélkül bujnak elő, fehérek, erősek és egyenesek lesznek.

A gyermek szereti a SCOTT-féle Emulsiót és készségesen fogja azt szedni. Az emésztést, ha meg van zavarva, mindenkor helyre állítja és előmozdítja.

AZ Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle fogászati védjegyet — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.
Kapható minden gyógytárban.

Alulírott egyet a közönség érdekében tudomásul hozza, hogy a jelenleg érvényben levő törvények, illetőleg egy Magyarországon érvényes orvosi oklevél alapján ezen városban kizárólagosan a következő „összes gyógytudományok tudorai”-nak van joguk a fogorvosi gyakorlat üzésére:

Dr. Dalma Dezső
Via Municipio 2. sz.

Dr. Krausz Ödön
Corso 20. sz.

Dr. Krisković Wladimir
Via del Porto 1 sz.

Dr. Pachany Anasztáz
Via Adria 1. sz.

Dr. Zack János
Via della Sanità 2. sz.

AZ CISEZSICS Stomatológiai Egylet
Tengerm. elléki Osztya Fiumében.

Kifogástalan fogakat fogsorokat aranyhidakat stb. stb.

Csakis PÁLMAI ISTVÁN
fogműtermében

Fiume De la Ville szálló II. em.
készítenek precíz kivitelben.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio

naponta nagy előadás

a következő elsőrendű művészek részvételével
Army Ada olasz énekesnő. Walthon Poldi bécsi szubrette. Blanche Alice nemet szavalónő. Miss Ella egyensúlyművésznő. Cavalli Eugenia olasz művésznő. Vukotics Nikola átváltozó művész. Rosario Sevillanita híres andaluziai táncosnő. Tauber Márton bécsi komikus. John Károly hasbeszélő. Duo Seymour angol táncosnők. Lindau Lina német szubrette. Vels Arthon zenebohóc.
Kezdete este 9 órakor. Belépti díj 1 kor

Vendéglő

a legforgalmasabb helyen más vállalat miatt azonnal eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Kiadó egy nagyon szépen

butorozott szoba

február 1-től. Via Pomerio 1. Casa
Celligoi, földszint jobbra.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte
Via Alessandrina 3. Kezdete 9 órakor.

Művelt kellemes külsővel bíró
uriasszonyka állást keres mint
házvezetőnő, esetleg anyátlan
gyermekek tanítását és nevelését
is elvállja. Ajánlatok „független
38” alatt e lap kiadóhivatalába
kéretnek.

„M-i-t?” — „Papa megajndi! Hisz’ valódi Jacobi-féle
Antinicotin-cigarettafüvelek fadobozban!

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!
minden fadoboz egy érdekes blüveszkártyát tartalmaz.

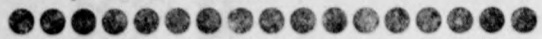
Ujságkihordó

(asszony vagy leány is) másfél órai esti foglalkozásra jó fizetéssel felvétetik „A Tengerpart” kiadóhivatalában Vicolo dell’Ospedale, Wurzer ház, I. emelet.

Helybeli cég rendes írásu

KISASSZONYT KERES.

Ajánlatok a helybeli posta „254. számú fiók“-ja címen adandók le.

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönség szíves tudomására adni, hogy a Corso 7. szám alatt (a III. emeleten egy

Szépség- és hajápolási termet

nyitottam. A legújabb módszer szerinti arc-kez-láb-ápolás (manicur, pedicur), villanyos arcmasszás (vibrations massage), szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Bálokra, ünnepélyekre s színházi előadásokhoz diszfésülések elvállaltatnak.

Fésülések és hajmosások kívánatra a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Minél számosabb megbízást kér mély tisztelettel

Schön I.

Corso 7. III. em. Jellusich fényképész házában.

Elő virágcsokrot,

koszorut, virágdiszítést bármely alkalomra izlésesen s olcsón készít Kovács Teréz virágkereskedése Fiume, Corsia Deák 30 (az Ossoinak-ház kapubejárójában).

Cserepes növényben nagy választék.

Globus

Hirlapügynökség.

Ujság-elárusítás rögtön a vonatok érkezése után.

Fiume, Vincenzo de Domini utca (az Europa szálló közelében).

„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

Naponta a híres
BARCZA JENŐ
kaposvári cigányzenekarának házi-arsenye.
Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

TULAJDONOS:
szENTGYÖRGYI FERENC.

Használt és új zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleink.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Catti György utoda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelésre azonnali és exakt elkészítésére. Kaphat minden gyógyszerészeti különlegességet, gyógyszerzappanok, az összes ásványvíz, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Utazók,

kik, kereskedőket, henteseket és szállodásokat látogatnak, naponta 8-10 koronát kereshetnek világhírű étel-különlegességek eladásával.

Ajánlkozók forduljanak Ivánkovits Károly céghez Szegedre.

Uraságoktól levetett férfiruhákat veszek

Fiume, Via Serpentina 20., földszint WEINSTEIN D.

Levelezőlap hívásra házhöz jövök.

Cirkvenica
Palace Hotel THERAPIA Szanatorium.

Téli üdülőhely a magyar tengerparton, Fiume mellett.

Hajó-közlekedés naponta négyszer.
Enyhe tengeri klíma. 120 szoba. Modern kényelem.

Penzió 7 koronától.

Tökéletes orvosi berendezések. Orvos dr. Groó Béla.

Prospektust küld:
THERAPIA igazgatósága Cirkvenicán.

Prodam és Társa Fiume

◀ Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶
Via Adamich I. sz. Via Adamich I. sz.

Villanyos világítási, villámhárító, telefon és villanyos-csengő berendezések.
Villanyos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.
Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

kárpitos és diszító
Fiume, Corsia Deák 38 és via Serpentina/20.

Modern tükördívánok, szőnyegdiván, garnitúrák, matracok készen kaphatók.
Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű kárpitos, diszító és angol bőrmunkát jutányos árban.
Szíves pártfogást kér **Garami József** a budapesti Steinschneider udv. szállító cég volt munkavezetője.

Pálma-Hajvíz

a legjobb szer korpa és hajhullás ellen.

Kapható **CSIZMÁS DEMETER** fiumei első magyar fodrásznál
Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló közelében).
és minden drogériában és fodrászüzletben.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” immár hatodik évfolyamába jutott és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell’ Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.